

Peter Fischer-Møllers prædiken Mariæ bebudelsesdag

Taler

Peter Fischer-Møller
Biskop

Dato

25. marts 2012

Sted

Roskilde Domkirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 1, vers 46-55

Salmer

Op, al den ting, som Gud har gjort
Spænd over os dit himmelsejl
Som en Noas Ark for alle
Dejlig er jorden

1 Julen nærmer sig.

Der er 9 måneder til. Lige præcis.

5 Det fejrer vi her i kirken i dag på Mariæ bebudelsesdag.

Juleforberedelser mens lærken synger og forårsblomsterne smiler mod solen.

10 Juleforberedelser mens vi er på vej ind i påskens voldsomme historie om Jesu død og opstandelse.

Skal vi kalde det ”rettidig omhu” eller utidig indblanding”? Indblanding er det i hvert fald.

15 Guddommelig indblanding i det vi nogle gange kalder ”vores verden”.

Jeg vil i prædikenen i dag hæfte mig ved to ting.

20 For det første det, at da Maria fik besøg af Gabriel og tog imod budskabet, begyndte kristendommens stadig lige underfulde og uudgrundelige historie om hvordan Gud blev menneske. Medmenneske. Her på jorden. Den jord vi lever på og han ansvar for som medmennesker.

For det andet begynder dette evangelium med den dejligste sang, Marias
25 lovsang, en sang om hvordan evangeliet om Guds grænseløse kærlighed lyser
over os endnu stærkere end forårssolen og får vendt op og ned på vores gamle
vintergrå normalforestillinger.

Og vi begynder altså med Maria.

30

Det er rigtig godt ved sådan en økumenisk gudstjeneste.

For Maria har vi jo ikke altid været helt enige om kirkesamfundene imellem.

35 Her i vores lutherske afdeling har vi ment, det let kunne blive lidt rigeligt med
Maria.

Men Maria kan vi ikke undvære.

40 Grundtvig, der vist nok havde sans for kvinder i almindelighed, havde også øje
for Maria. I 1842 skrev han et digt, han kaldte "Kvindeevangeliet", hvori han
løftede de kvinder op i højhed, som kirken havde skudt i baggrunden og fået til
næsten at forsvinde.

45 Det var jo faktisk kvinderne, der var de første vidner til Jesu opstandelse, og som
tappert bragte budskabet videre til de mandlige disciple, der havde gemt sig.
Også Jesu moder Maria får sin plads i "Kvindeevangeliet":

I Herrens hus er varmen
50 Den dybe kærlighed,
Som har i kvinde-barmen
Sit rette arnested!

Derfor det var en kvinde,
55 Som nåde fandt hos Gud;
Fra Himmelens veninde
Sprang jordens frelser ud!

Nej, uden Maria var det aldrig blevet hverken jul eller påske eller pinse. Og det
60 skal vi, siger Grundtvig også i vores lutherske kirke huske på:

For når Maria glemmes
Hvor Jesus nævnes end,
65 Da hjertet overstemmes
Af hjernesvind hos mænd!

Altså: hvis vi ikke husker på Maria, så mister vores kristendom sanselighed og følelse, så mister den forbindelsen til vores eget jordiske liv, så bliver den til høje
70 og fortænkte ideer, til virkelighedsfjern spekulation. ”Til hjernesvind hos mænd”.

Og jeg vil for egen regning tilføje: mænd af begge køn, om jeg så må sige. For det er værd at lægge mærke til, at for Grundtvig handler det her ikke om en ny
75 idealisering af kvinderne i almindelighed og Maria i særdeleshed på disciplenes eller præsternes eller andre mænds bekostning, men en insisteren på dobbeltheden i den menneskelige natur, at vi alle sammen i os rummer både en mandlig og en kvindelig side, at følelse og fornuft ikke må skilles ad, men tvært imod skal forenes hvis der skal komme noget frugtbart ud af vores menneskeliv.

80

Maria møder os i dag som en kvinde, der har mod og mandshjerte! En kvinde, der ikke bare flygter fra det ukendte og uoverskuelige, som et englebesøg rummer. En kvinde, som spørger og svarer og tager ansvar for et liv og en opgave. En kvinde, som tar hele sit folks historie og fremtid med i sin tak for det,
85 der er overgået hende. En kvinde, som aner hvad det er for en omvæltning, Gud har sat i gang med det barn, hun skal føde.

Først bryder hun ud i tak:

90 ”Min sjæl ophøjer Herren,
Og min ånd fryder sig over Gud, min frelser!
Han har set til sin ringe tjenerinde.”

Det her handler om Guds kærlighed til sin verden og sine mennesker. Det
95 handler om Gud, som skabte verden og så at det var godt, om Gud som ser os, som sine betroede mennesker. Forvaltere af Hans skaberværk. Medarbejdere på Hans historie.

Jeg er helt sikker på, at Maria ikke har tænkt et øjeblik på drivhuseffekt eller
100 menneskeskabt global opvarmning, men hun tænker helt klart sig selv ind i en

større sammenhæng, i sin slægts og sit folks historie. Hun takker Gud for hans trofasthed og barmhjertighed mod Abraham og hans slægt til evig tid.

105 Vi synger i vores tid og på vores sted med på den takkesang, når vi ser vores liv i et globalt perspektiv: ”Som en Noas Ark for alle/m kredser Jorden grøn og blå/ Hjælp os, Gud, at tage vare/ på den livmor og de små.”

Og Maria fortsætter:

110

”Han har øvet vældige gerninger med sin arm,
splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker;
han har styrtet de mægtige fra tronen,
og han har ophøjet de ringe;

115 sultne har han mættet med gode gaver,
og rige har han sendt tomhændet bort.”

Sådan aner Maria, hvordan der nu vendes op og ned på vores normalforestillinger. At netop det at Gud har udvalgt hende, en ganske
120 almindelig landsbypige, det er begyndelsen til en anden historie end den traditionelle om kejsere og magt. Guds ser og elsker dem, vi overser. Sådan var det for Maria i sin landsbysammenhæng og i sit folk. Sådan er det for os i en globaliseret verden, hvor konsekvenserne af den menneskeskabte globale opvarmning rammer dem hårdest, som i forvejen har for lidt. Men hvor
125 evangeliet kaster sit klare lys netop på dem, kalder dem Guds enestående, uerstattelige mennesker, og kalder os til ansvar for dem, som ikke kan klare sig selv.

Marias liv med sin søn er en historie fra det virkelige liv.

130

En på en gang overvældende glædelig og ubærlig besværlig historie.

I et meget moralsk samfund var det bestemt ikke nogen let situation at blive gravid inden ægteskabet. At sige ja til det var at sige ja til risikoen for social
135 udstødning. Marias barn kaldte man Jesus i hjembyen, man huskede den for tidlige graviditet da han blev voksen. Og der blev siden fortalt historier om at hans far vist egentlig var en romersk soldat. I dag tænker vi måske ikke så meget over det mere, men for bare en generation siden blev der set skævt til en enlig mor, og børn måtte tåle at blive kaldt ”uægte” af deres kammarater.

Vi kan stadig genkende vores bøvlede familieliv i Marias historie. Som nybagte forældre kan genkende fødselsglæden hos Maria i stalden i Betlehem.

145 Og forældre til pubertetsbørn kan genkende bekymringen hos Maria, da hun ikke kan finde Jesus efter rejsen til Jerusalem, og den kombinerede lettelse og vrede, da hun finder ham i templet i ivrig samtale med præsterne.

Forældre, som gerne vil beskytte deres børn, også når de bliver voksne, kan
150 kende sig selv i Marias uro for den unge mand, der går sine egne veje.

Måske misbilligede hun virkelig Jesu vagabondagtige livsførelse, måske forstod hun ikke, hvad han sagde og gjorde, hvad det var han ville. En gang hun stod udenfor et hus og spurgte efter ham, afviste han hende blankt og brutalt. Hvem
155 er min mor, spurgte han. Min mor og mine søskende er dem, der hører Guds ord og handler derefter, sagde han.

Alligevel blev hun ved at elske ham, som mødre elsker deres børn.
Michelangelos Pietá, hvor hun sidder forstenet med sin døde søn i skødet, har
160 brændt sig ind i sjælen hos mange af os. I hende kan enhver sørgende genkende noget af sig selv.

Man har kaldt Maria den uberørte. Det synes jeg passer rigtig skidt. Maria er tvært imod et menneske, der er dybt berørt af dette jordiske sanselige
165 menneskeliv. Hun er et menneske, som dig og mig. Et menneske, som har mødt kærligheden med den lykke det rummer og med den smerte der følger med. Angsten for at miste den, man holder af - angsten for at noget skal ramme det menneske, man elsker.

170 Den, der elsker, har sit centrum udenfor sig selv, hos den, der er ens kærlighed. Da er man ikke mere herre over sin egen skæbne.

Maria er – som vi er det – knyttet til denne verden. Og Jesus er helt bogstaveligt forbundet med Maria. Som ethvert andet menneske, havde Jesus nemlig en
175 navlestreng. Med den navlestreng hang han sammen med Maria. Gennem hende er han bundet til os og vores verden. Det er via hende, at han blev et menneske, som dig og mig. Det var gennem hende, han lærte menneskelivet at kende og lærte at holde af det. Det er hende, der gav ham sprog, så han stadig

180 kan tale til os.

Evangeliet til os i dag er, at det var sådan Gud blev menneske. Det var sådan han forbandt sig med ”vores verden”, så vi kan få blik for, at den også og først og fremmest er Guds verden, og at vi har ansvar for hinanden som Guds
185 mennesker. Amen.

Kilde

Grønkirke.dk

190 **Kildetype**

Dokumentation på online medie

Tags

Anden tekstrække, Mariæ bebudelsesdag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

195 <https://www.dansketaler.dk/tale/peter-fischer-mollers-praediken-mariae-bebudelsesdag>

200

205

210

215